

Japonská estetika (27.10.2022)

Martin Tiralá, Ph.D.

Estetika

aisthésis

Alexander Gottlieb Baumgarten (1714-1762) – *Aesthetica* (1750)

Immanuel Kant (1724-1804) – *Kritika soudnosti* (1790)

Vlastimil Zuzka (1951-) – *Estetika: Úvod do současnosti tradiční disciplíny* (2001)

Pavel V. Zima (1946-) – *Literární estetika* (1991)

Tradiční japonské estetické ideály

aware

mono no aware

Murasaki Šikibu – *Gendži monogatari* (Příběh prince Gendžiho, 1010)

Kodžiki (Záznamy o starých věcech, 712)

Ki no Curajuki (872-945) – *Tosa nikki* (Deník z Tosa, 935)

á a hare

kokoro

okaši

Sei Šónagon (966–1017) – *Makura no sóši* (Sešity pod polštář, 1002)

mijabi

Ise monogatari (Příběhy z Ise, přelom 9 a 10. stol.)

Ariwara no Narihira (825–880)

Man'jóšú (Sbírka deseti tisíců listů, konec 8. stol.)

fúrjú

asobi

mijabio

ičihajaki mijabi

hinabi

irogonomi

wabi

Suzuki Daiseicu (1870–1966)

wabu

waka

Kokinwakašú (Sbírka starých a současných japonských básní, 905)

divadlo *nó*

Saigjó (1118–1190)

Kamo no Čómei (1153–1216)

Jošida Kenkó (1283–1350) – *Curezuregusa* (Zápisky z volných chvíl)

Sógi 宗祇 (1421–1502)

wabihito

júgen

you xuan

Fudžiwara Šunzei (1114–1204) a Fudžiwara Teika (1162–1241)

Kamo no Čómei – *Mumjóšó* (Bezejmenné zápisky, 1224)

Zeami Motokijo (1363–1443)

hana

sabi

sabu

Macuo Bašó (1644–1684)

Oku no hosomiči (Úzká stezka do vnitrozemí, 1702)

Džakuren (1139–1202)

sabišisa

hie

Šinkei (1406–1475)

renku (renga)

hiesabi

Tanizaki Džun'ičiró (1886–1965) – *In'ei raisan* (Chvála stínů, 1933)

ga a zoku

Gion Nakai (1676–1791)

ukijozóši

sui

iki

Kuki Šúzó (1888–1941)

šibui

amai

hade

džimi

Japonská estetika jako vědní disciplína

bunmei kaika (civilizace a osvěta)

Niši Amane (1829–1897)

Bimjógaku secu (Teorie estetiky, 1877)

krása (*bi*)

umění (*geidžucu*)

výtvarné umění (*bidžucu*)

estetika (*bigaku*)

Nakae Čómin (1847–1901) *bigaku* od r. 1884

Kóbu bidžucu gakkó (Škola umělecko-průmyslová), 1876

Antonio Fontanesi (1818–1882), od r. 1876 – *jóga*

Ernest F. Fenollosa (1853–1908), od r. 1878 – *nihonga*

Tókjó bidžucu gakkó, 1889

Okakura Kakuzó (Tenšin) (1861–1913)

The Ideals of the East, 1903

Cubouči Šójó (1859–1935)

Mori Ógai (1862–1922)

Óniši Hadžime (1864–1900)

Takajama Čogjú (1871–1902)

Aizu Jaiči (1881–1956)

Lafcadio Hearn (1850–1904)

7. září 1893 v rámci Bungakubu (Fakulta humanitních studií) na Tokijské císařské univerzitě vzniká první katedra estetiky na světě. Druhá byla Kjótská univerzita (1909), třetí pařížská Sorbona (1919).

Ócuka Jasudži (1868–1931)

Óniši Jošinori (1888–1959)

biteki hančú

Hisamacu Sen'iči (1894–1976)

Wacudži Tecuró (1889–1960)

Imamiči Tomonobu (1922–2012)

Sakabe Megumi (1936–2009)

Nišida Kitaró (1870–1945)

Nišitani Keidži (1900–1990)

Kuki Šúzó (1888–1941) – *Iki no kózó* (Struktura *iki*, 1930)